

toch voorzien van een vast podium met trekken, echter zonder toneeltoeren, omdat het gebouw het niet toeliet. La Rotonde, een ronde ruimte onder een centrale koepel, is ingevuld met metalen structuren en loopbruggen die m.i. afbreuk doen aan de binnenarchitectuur.

Techniek in functie van de ruimte

In 1984 kocht de Franse gemeenschap het Theater Varia, voormalig Variété-theater (1904) en later vervallen tot garage met opslagruimte, met de bedoeling het voor de groep van theatermakers rond Philippe Sireuil als heuse theaterzaal in te richten. De zaal werd ontworpen door architect Zaccai in samenwerking met Alain Prévot voor de scenografische technieken, als 'plek voor creatieve kunst'.

Hierbij heeft men getracht de techniek in functie van ruimte en creativiteit te ontwerpen. De rechthoekige ruimte is flexibel, doch de frontale richting is bevoordeeld door de dominante as van de machinerieën en de aanwezigheid van een achtertoneel. Wordt er gebruik gemaakt van de frontale scène, dan bedraagt de zaalcapaciteit ongeveer 300 à 400 plaatsen, met een speelveld van 15 op 15 meter. Er is een periferische brug op 8 meter hoogte en een geheel van driedimensionele bruggen op 10 meter hoogte, van waaruit elk punt in de zaal kan bereikt worden. Met relatief eenvoudige middelen en een duidelijke keuze tussen techniek, handenarbeid en artistieke ruimtelijke mogelijkheden is men er m.i. in geslaagd een theaterruimte te bouwen die de theatermakers in staat stelt steeds opnieuw de verhouding tussen acteurs en toeschouwers te bepalen met de ruimte als referentiekader.

De andere theatergezelschappen proberen er het beste van te maken. Zo bespeelt het Atelier St-Anne in de Huidevetterstraat in de Brusselse Marollen, twee industriële zalen; een kleinere voor ongeveer 200 personen, bedoeld voor diverse theateractiviteiten en tentoonstellingen, en een grote zaal van 14 op 17 meter en een bruikbare hoogte van 7,35 meter, die in 1982 door de stad Brussel werd aangekocht met het oog ze te verbouwen. Het gebouw is in zeer slechte toestand, wat toelaat van gaten in de vloer te maken, of deze gedeeltelijk met asfalt te overgieten: het herinnert aan de situatie van de Varia vóór haar verbouwing. Het toekomstig plan voorziet in de vernieuwing van het dak met een over het gans het oppervlak geplaatst werkrooster op een hoogte van 7,50 meter. De stad heeft het project onlangs (voorlopig?) afgewezen bij gebrek aan de nodige kredieten. Nochtans dringen bepaalde werken zich op wegens de lamentabele toestand van het dak, de verwarming en het onthaal (één toilet voor 250 personen).

Een gelijkaardig verhaal treffen we ook aan in het Théâtre de Poche. Mevrouw Dassonville van het Ministerie van de Franse Gemeenschap omschreef het als volgt: "Ils font du

"Dans le chateau des Papes, à Avignon, il y a aussi la qualité particulière d'un lieu sacré qui a gardé un peu de sa signification. Le chateau des Papes est animé de l'esprit de vérité. Du vrai dans l'architecture. Cet esprit de vérité permettra de faire des salles toutes nues, mais si c'est l'esprit de pauvreté qui souffle, vous les raterez ... Le nu est splendide, à condition qu'il soit beau ... Je parle du point de vue architectural!"

*(Le Corbusier
11 december 1948)*

camping là-dedans." Het gebouw is eveneens eigendom van de stad Brussel, en de plannen zijn dus terug in de lade beland. Daar liggen ook nog een ontwerp voor de verbouwing van de Vauxhal, een muziekpaviljoen palend aan het Théâtre du Parc en de plannen om het Garagetheater als tweede plateau uit te bouwen voor de KVS. De Vauxhal werd verhuurd aan derden met verplichting tot restauratie, en de 17de en 18de eeuwse gebouwtjes aan de Arduinkaai liet men in puin vallen om er gemakshalve een parkeerplaats van te maken. De plaats waar in 1977 nog een tent gestaan heeft voor de viering van het honderdjarig bestaan van de KVS, en waar het Kaaitheater zijn eerste festival hield, is nu in een dode zone herschapen. Verkeken kansen, zowel voor de reanimatie van de Warande, als voor de renovatie rond de Arduinkaai en de Lakensestraat. Het Brusselse kamertoneel dat sinds zijn ontstaan op zoek is naar een geschikte speelruimte, had er onderdak kunnen krijgen, evenals het decorateliër voor de KVS. Dit vereist evenwel een visie vanwege het beleid dat cultuur en stadsrenovatie aan elkaar wil koppelen, wat in sommige gemeenten toch wel mogelijk blijkt: zo werd, na de bouwwerken van het cultureel centrum L'Espace Senghor door de gemeente Etterbeek, een stuk van de Waversesteenweg bij het Jourdanplein autovrij gemaakt.

Administraties

Aangezien voor de meeste gezelschappen theatermaken een zaak is van overleven, leek het me zinnig de visie en de plannen te kennen van de resp. Franse en Vlaamse Administratie van de Gemeenschappen.

Op gemeentelijk vlak kan ieder bestuur initiatieven nemen die ze denkt te moeten nemen: "On les suit, ou on les suit pas", zei Mevrouw Dassonvil-

Théâtre Studio Appia

Théâtre Ymagier Singulier

Théâtre Banlieu

Le Grand Parquet

Théâtre de la Balsamine

Théâtre Soupape

